

Juha Nurmela ja Marja-Liisa Viherä

Viestintäleiriin vuonna 2008 osallistuneiden 15-vuotta täyttäneiden viestintävälineiden ja medioiden käyttötutkimus

Tämä selvitys kuvaa, miten 35 15-vuotta täyttänyttä vuoden 2008 viestintäleiriläistä käyttää eri medioita ja viestintävälineitä.

Tarkastelu etenee kolmiportaisesti:

- a) onko ikäryhmien välillä eroja medioiden käytössä
- b) onko sukupuolten välillä eroja
- c) mitkä medioiden käytöt ja viestintätavat ovat yhteydessä toisiinsa korrelaatioilla mitaten.

Aineistosta ja analyysistä:

Tiedot kerättiin itse täytettävällä kyselyllä, joka oli tehty excel-taulukon (liite 1) ja johon vastattiin suoraan tietokoneella. Lomakkeen laatija oli lähetyksellä ja häneltä oli mahdollisuus saada selvennystä kysymyksiin. Kysymyksiin vastaaminen vei noin 15 minuuttia. Vastaukset tallennettiin edelleen excel-tietokannaksi.

Kyselyn kohteena olivat Viestintäkasvatuksen seuran viestintäleirillä 6-8.6.2008 olleet 15-vuotta täyttäneet leiriläiset ja 18-vuotta täyttäneet aikuiset. Lisäksi vastaajina on kolme leiriin tutustumassa ollutta aikuista, joita voisi kuvata leirin tunteviksi sympatisoijiksi. He täydentävät hyvin varttuneiden aikuisvastaajien ryhmää. 15-vuoden ikäraja valittiin tutkimuseettisin perustein. Tilastokeskuksen käytäntöä mukaillen 15 vuotta täyttäneet voivat vastata kyselyyn ilman vanhempien lupaa.

Kyseessä on kokonaistutkimus kaikista viestintäleirillä 15-vuotta täyttäneistä henkilöistä jotka osallistuivat leiriin tai olivat siellä käymässä 6.-8.6.2008. Näin ollen ei ole mielekästä pohtia keitä suomalaisia vastaajat edustavat, sillä kyseessä ei ole otos mistään väestöllisestä perusjoukosta. vastaajien voi katsoa edustavan viestinnästä ja medioiden käytöstä kiinnostuneita ihmisiä, sillä , sillä kyselyyn vastanneet leiriläiset ovat osallistuneet leirille vähintään kolmena kesänä. Osalla on monien vuosien kokemus viestintäleireistä ja aikuisista useat ovat myös työssään tekemisissä medioiden ja viestimien kanssa

Aineiston analysoinnissa käytetään ristiintaulukointia, korrelaatioita ja erotteluanalyysia.

LUKU 1

Ikäryhmien väliset erot medioiden ja viestimien käytössä

Tutkimusten mukaan ihmisen elinkaaren vaihe vaikuttaa oleellisesti käyttäytymiseen. Oletettavasti yksin asuvan nuoren viestintätarpeet ovat erilaiset kuin varttuneessa iässä olevan aikuisen tai vasta nuoruutensa kynnyksellä olevan lapsen. Sosiologit puhuvat elinkaarinäkökulmasta. Tutkimuksissa on saatu myös selviä viitteitä siitä, että uusien viestintävälineiden käyttötavat vakiintuvat nopeasti käyttöönoton alussa eivätkä sen jälkeen kovin helposti muutu, vaikka av- ja

viestintävälineitä uuden sukupolven malleihin vaihdettaessa olisi uusia käyttömuotoja tarjolla runsain mitoin. (Nurmela 1998)

Tämän tutkimuksen vastaajat jaettiin iän mukaan kolmeen ryhmään: a) 15-17-vuotiaat, b) 18-30-vuotiaat, c) yli 45-vuotiaat. Niiden medioiden ja viestimien käytössä ilmeneviä eroja tutkimalla voidaan arvioida näkykö viestintäleiriläistenkin kesken elinkaaren vaiheen mukaisia eroja käytössä tai sitä, ovatko uudet käyttötavat ja palvelut omaksuttu kaikissa ryhmissä vai ei.

Aluksi tarkastellaan medioiden käytön säännöllisyyttä eri ikäisillä. Alla olevien taulukoiden (1 - 5) mukaan 18-30-vuotiaiden medioiden käyttötottumukset ovat lähempänä yli 45-vuotiaita kuin 15-17-vuotiaita, lukuun ottamatta aikakauslehtien lukemisen säännöllisyyttä. 15-17-vuotiaiden DVD:n ahkeran katselun voisi jopa määritellä heikoksi signaaliksi uuden medioiden käyttäjäsuukupolven kehittymisestä, niin paljon he eroavat tässä suhteessa kahdesta muusta ryhmästä. Hehän ovat varttuneet kuvallisen ilmaisun vahvistumisen aikakaudella. Se näkyy säännöllisenä DVD:n katsomisena.

Taulukko 1: Uutisseurannan useus					
		vanhat-nuoret			
		yli 45-vuotiaat	18 - 30-vuotiaat	15-17-vuotiaat	Kaikki
Uutisseurannan useus	joka päivää	100,0%	100,0%	66,7%	88,6%
	harvemmin			33,3%	11,4%
	Yhteensä	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Taulukko 2: Sanomalehden luvun useus					
		vanhat-nuoret			
		yli 45-vuotiaat	18 - 30-vuotiaat	15-17-vuotiaat	Kaikki
Sanomalehden luvun useus	Päivittäin	90,9%	66,7%	16,7%	57,1%
	muutaman kerran viikossa	9,1%	16,7%	50,0%	25,7%
	Harvemmin		16,7%	33,3%	17,1%

Taulukko 3: Sarjakuvalehden luvun useus					
		vanhat-nuoret			
		Yli 45-vuotiaat	18 - 30-vuotiaat	15-17-vuotiaat	Kaikki
Sarjakuvalehden luvun useus	joka viikko	18,2%	8,3%	58,3%	28,6%
	harvemmin	81,8%	91,7%	41,7%	71,4%
	Yhteensä	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Taulukko 4: Aikakauslehtien luvun useus					
		vanhat-nuoret			
		yli 45-vuotiaat	18 - 30-vuotiaat	15-17-vuotiaat	Kaikki
Aikakauslehtien luvun useus	joka viikko	100,0%	58,3%	58,3%	71,4%
	harvemmin		41,7%	41,7%	28,6%
	Yhteensä	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Taulukko 5: DVD katselun säännöllisyys talvella.					
		vanhat-nuoret			
		yli 45-vuotiaat	18 - 30-vuotiaat	15-17-vuotiaat	Kaikki
DVD katselu talvella	Päivittäin		9,1%		2,9%
	Viikoittain	18,2%	27,3%	66,7%	38,2%

	Harvemmin	81,6%	63,6%	33,3%	58,8%
	Yhteensä				100 %

Internetin käyttö mediana ja viestinnässä

Internetin käyttömahdollisuudet ovat monipuolistuneet kaiken aikaa. Siksi sen käytössä voidaan etsiä elinkaaren vaiheen lisäksi uusien tekniikkojen markkinoille tulon vaikutusta käyttötottumuksiin.

Kaikki kolme ikäryhmää hakevat tietoja netistä päivittäin. Yli 45-vuotiaat eivät käytä nettiä ajankuluna, mutta nuoremmat ikäryhmät käyttävät. Nuorempien ikäryhmien välillä ei ollut eroa käytetyn ajan määrässä

Taulukko 6: Nettitiedon haun useus					
		vanhat-nuoret			
		yli 45-vuotiaat	18 - 30-vuotiaat	15- 17-vuotiaat	Yhteensä
Nettitiedon haun useus	Päivittäin	90,9%	91,7%	91,7%	91,4%
	Harvemmin	9,1%	8,3%	8,3%	8,6%
	Yhteensä	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Taulukko 7: Netti ajankuluna useus					
		vanhat-nuoret			
		yli 45-vuotiaat	18 - 30-vuotiaat	15- 17-vuotiaat	Yhteensä
Netti ajankuluna useus	päivittäin	20,0%	75,0%	75,0%	58,8%
	harvemmin	80,0%	25,0%	25,0%	41,2%

Taulukko 6: Nettitiedon haun useus					
		vanhat-nuoret			
		yli 45-vuotiaat	18 - 30-vuotiaat	15- 17-vuotiaat	Yhteensä
	Päivittäin	90,9%	91,7%	91,7%	91,4%
	Harvemmin	9,1%	8,3%	8,3%	8,6%
	Yhteensä	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Ikäryhmien välillä on mielenkiintoisia eroja vuorovaikutusviestinnässä. Nuorimmat ovat innokkaimpia kirjoittamaan keskustelupalstoille (taulukko 8). 18-30-vuotiaat käyttävät useimmin skypeä, facebookia yms. Se voisi viitata kahteen seikkaan: Toisaalta heillä on jo vakiintuneita ystäväpiirejä, joihin kuuluvista osa asuu ehkä kaukanakin. Toisaalta facebook ja irc-galleria ovat myös sopivia välineitä sekä uusien ystävien että omaan esittäytymiseen. Lisäksi 18-30-vuotiaista iso osa oli laittanut monesti kuvia nettiin.

Internet kotisivu on vain kolmanneksella, joten se ei näytä ratkaisevan viestintäleiriläisten viestintäongelmia. Omaa blogia varttuneista aikuista pitää vain kolmannes. Heistä monet ovat kirjoittavat blogiartikkeleita ilmeisesti siksi, että ovat työnsä puolesta alan asiantuntijoita. Kaiken kaikkiaan netin vuorovaikutteiset käyttömuodot näyttävät ratkaisevan parhaiten 18-30-vuotiaiden viestintäleiriläisten viestinnällisiä ongelmia.

Taulukko 8: Kirjoittanut keskustelup., s-postilista					
		vanhat-nuoret			
		yli 45-vuotiaat	18 - 30-vuotiaat	15- 17-vuotiaat	Yhteensä
Kirjoittanut keskustelupalstalle, s-postilistalle	kyllä	54,5%	75,0%	91,7%	74,3%
	Ei	45,5%	25,0%	8,3%	25,7%
	Yhteensä	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Taulukko 9: Skypetyksen useus					
		vanhat-nuoret			
		yli 45-vuotiaat	18 - 30-vuotiaat	15- 17-vuotiaat	Yhteensä
Skypetyksen kavereiden kanssa	Päivittäin	10,0%	75,0%	45,5%	45,5%
	viikoittain	20,0%	16,7%	18,2%	18,2%
	harvemmin	70,0%	8,3%	36,4%	36,4%
	Yhteensä	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Taulukko 10: Oma blogi					
		vanhat-nuoret			
		yli 45-vuotiaat	18 - 30-vuotiaat	15- 17-vuotiaat	Yhteensä
Oma blogi	kyllä	36,4%	16,7%	16,7%	22,9%
	Ei	63,6%	83,3%	83,3%	77,1%
	Yhteensä	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Taulukko 11: Oma kotisivu					
		yli 45-vuotiaat	18 – 30-vuotiaat	15- 17-vuotiaat	Yhteensä
Oma kotisivu	Kyllä	36,4%	33,3%	33,3%	34,3%
	Ei	63,6%	66,7%	66,7%	65,7%
	Yhteensä	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Taulukko 12: Laittanut kuvia nettiin nähtäville					
		vanhat-nuoret			
		yli 45-vuotiaat	18 - 30-vuotiaat	15- 17-vuotiaat	Yhteensä
Laittanut kuvia nettiin nähtäville	kyllä	63,6%	83,3%	25,0%	57,1%
	ei	36,4%	16,7%	75,0%	42,9%
	Yhteensä	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Taulukko 13: Kirjoitus lehteen tai nettilehteen					
		vanhat-nuoret			
		yli 45-vuotiaat	18 - 30-vuotiaat	15- 17-vuotiaat	Yhteensä
Kirjoitus lehteen tai nettilehteen	kyllä	72,7%	41,7%	8,3%	40,0%
	ei	27,3%	58,3%	91,7%	60,0%
	Yhteensä	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Taulukko 14: Elokvanteko -harrastus					
		vanhat-nuoret			
		Yli 45-vuotiaat	18 - 30-vuotiaat	15- 17-vuotiaat	Yhteensä
Elokvanteko-harrastus	kyllä	36,4%	58,3%		32,4%
	ei	63,6%	41,7%	100,0%	67,6%
	Yhteensä	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

LUKU 2

Onko sukupuolella eroa?

Tässä jaksossa tarkastellaan vain alle 30-vuotiaita, koska tieto- ja viestintäteknikan käytön osalta heidän keskuudessa voidaan olettaa tulevan esiin naisten ja miesten välisiä eroja. Tutkimusten mukaan miesten ja naisten välillä ei ole tieto- ja viestintäteknikan käytössä eroa kuin yli 50-vuotiaiden joukossa. Mutta kun aineisto antaa mahdollisuuden tarkastella sukupuolen välisiä eroja tällaisessa viestintää aktiivisesti harrastavassa ryhmässä, niin kannattaa se tehdä.

Alle 30-vuotiaista miesleiriläisistä hieman useampi näyttää seuraavan uutisia ja lukevan säännöllisemmin sanoma- ja aikakauslehtiä kuin naisista. Miehet käyttävät nettiä myös hieman useammin ajanviettovälineenä ja keskustelupalstoille kirjoittamisen välineenä. Alle 30 -vuotiaat naiset taas skypettivät ja käyttivät facebookia vastaavan ikäisiä miehiä enemmän.

Taulukko 32 kuvaa toisenlaista harrastamisen aluetta liikuntaa, jonka ainakin joskus katsotaan jäävän toissijaiseksi aktiivisilla netin käyttäjillä. Liikunta näyttää olevan enemmistön harrastus. Miehistä selvästi isompi osa harrasti liikuntaa. (Erot voivat johtua ikärakente-eroista. Naiset olivat keskiarvolla mitaten noin puolivuotta nuorempia ja mediaanilla kaksi vuotta nuorempia.)

Taulukko 15: Sanomalahden lukemisen useus			
	nainen	mies	Yhteensä
päivittäin	33,3%	46,7%	41,7%
muutaman kerran viikossa	33,3%	33,3%	33,3%
harvemmin	33,3%	20,0%	25,0%
Yhteensä	100,0%	100,0%	100,0%

Taulukko 16: Sarjakuvalehden luvun useus

Alle 30 -vuotiaat	Sukupuoli		
	Nainen	mies	Yhteensä
Sarjakuvalehden luvun useus			
joka viikko	33,3%	33,3%	33,3%
harvemmin	66,7%	66,7%	66,7%
Yhteensä	9	15	24
	100,0%	100,0%	100,0%

Taulukko 17: Aikauslehtien luvun useus

Alle 30 -vuotiaat		Sukupuoli		
		nainen	mies	Yhteensä
Aikauslehtien luvun useus	joka viikko	5 55,6%	9 60,0%	14 58,3%
	harvemmin	4 44,4%	6 40,0%	10 41,7%
	Yhteensä	9 100,0%	15 100,0%	24 100,0%

Taulukko 18: DVD talvella saann.

Alle 30 -vuotiaat			Sukupuoli		
			nainen	mies	Yhteensä
1,00 DVD talvella saann.	päivittäin	0%	7,1%	4,3%	
	viikoittain	55,6%	42,9%	47,8%	
	harvemmin	44,4%	50,0%	47,8%	
	Yhteensä	100,0%	100,0%	100,0%	

Taulukko 19: Utisseurannan useus

Alle 30 -vuotiaat			Sukupuoli		
			nainen	mies	Yhteensä
1,00 Utisseurannan useus	joka päivää	66,7%	93,3%	83,3%	
	harvemmin	33,3%	6,7%	16,7%	
	Yhteensä	100,0%	100,0%	100,0%	

Taulukko 20: Nettitiedon haun useus

			Sukupuoli		
			nainen	mies	Yhteensä
Alle 30 -vuotiaat					
1,00	Nettitiedon haun useus	päivittäin	100,0%	86,7%	91,7%
		harvemmin	0,0%	13,3%	8,3%
		Yhteensä	100,0%	100,0%	100,0%

Taulukko 21: Netti ajankuluna useus

			Sukupuoli		
			nainen	mies	Yhteensä
Alle 30 -vuotiaat					
1,00	Netti ajankuluna useus	päivittäin	66,7%	80,0%	75,0%
		harvemmin	33,3%	20,0%	25,0%
		Yhteensä	100,0%	100,0%	100,0%

Taulukko 22: Skypetyksen useus

			Sukupuoli		
			nainen	mies	Yhteensä
Alle 30 -vuotiaat					
1,00	Kaverit skypetyksen useus	päivittäin	75,0%	53,3%	60,9%
		viikoittain	0,0%	26,7%	17,4%
		harvemmin	25,0%	20,0%	21,7%
		Yhteensä	100,0%	100,0%	100,0%

Taulukko 23: Oma facebook, irc-galleria, yms.					
% vanhat-nuoret		vanhat-nuoret			
		yli 45-vuotiaat	18 - 30-vuotiaat	15- 17-vuotiaat	Yhteensä
Oma facebook, irc-galleria, yms sivu	kyllä	63,6%	83,3%	16,7%	54,3%
	ei	36,4%	16,7%	83,3%	45,7%
	Yhteensä	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Taulukko 24: Nettisivujen ulkoasun huomiointi *

Alle 30 -vuotiaat	Sukupuoli		
	nainen	mies	Yhteensä
Nettisivujen ulkoasun huomiointi paljon	66,7%	66,7%	66,7%
jonkin verran	33,3%	26,7%	29,2%
vain vähän	0,0%	6,7%	4,2%
Yhteensä	100,0%	100,0%	100,0%

Taulukko 25: Oma blogi *

Alle 30 -vuotiaat	Sukupuoli		
	nainen	mies	Yhteensä
Oma blogi kyllä	22,2%	13,3%	16,7%
ei	77,8%	86,7%	83,3%
Yhteensä	100,0%	100,0%	100,0%

Taulukko 26: Oma facebook, irc-galleria, yms sivu

Alle 30 -vuotiaat	Sukupuoli		
	nainen	Mies	Yhteensä
1,00 Oma facebook, irc-galleria, yms sivu kyllä	55,6%	46,7%	50,0%
ei	44,4%	53,3%	50,0%
yhteensä	100,0%	100,0%	100,0%

Taulukko 27: Laittanut kuvia nettiin nähtäville

Alle 30 -vuotiaat		Sukupuoli		
		nainen	mies	Yhteensä
Laittanut kuvia nettiin nähtäville	kyllä	55,6%	53,3%	54,2%
	ei	44,4%	46,7%	45,8%
	Yhteensä	100,0%	100,0%	100,0%

Taulukko 28: Oma kotisivu *

Alle 30 -vuotiaat		Sukupuoli		
		nainen	mies	Yhteensä
Oma kotisivu	kyllä	33,3%	33,3%	33,3%
	ei	66,7%	66,7%	66,7%
	Yhteensä	100,0%	100,0%	100,0%

Taulukko 29: Kirjoitus lehteen tai nettilehteen

Alle 30 -vuotiaat		Sukupuoli			
		nainen	mies	Yhteensä	
1,00 Kirjoitus lehteen tai nettilehteen	kyllä	lukumäärä	2	4	6
		% Sukupuoli	22,2%	26,7%	25,0%
	ei	lukumäärä	7	11	18
		% Sukupuoli	77,8%	73,3%	75,0%
	Yhteensä	lukumäärä	9	15	24
		% Sukupuoli	100,0%	100,0%	100,0%

Taulukko 30: Kirjoittanut keskustelup., s-postilista

Alle 30 -vuotiaat				Sukuoli		
				nainen	mies	Yhteensä
1,00	Kirjoittanut keskustelup., s-postilista	kyllä	lukumäärä	5	15	20
			% Sukuoli	55,6%	100,0%	83,3%
		ei	lukumäärä	4	0	4
			% Sukuoli	44,4%	0,0%	16,7%
		Yhteensä lukumäärä		9	15	24
		% Sukuoli		100,0%	100,0%	100,0%

Taulukko 31: Elokvantekoharrastus

Alle 30 -vuotiaat				Sukuoli		
				nainen	mies	Yhteensä
1,00	Elokvantekoharrastus	kyllä	lukumäärä	1	6	7
			% Sukuoli	12,5%	40,0%	30,4%
		ei	lukumäärä	7	9	16
			% Sukuoli	87,5%	60,0%	69,6%
		Yhteensä lukumäärä		8	15	23
		% Sukuoli		100,0%	100,0%	100,0%

Taulukko 32: Harrastuksena säänn. urheilu tai kuntoilu

Alle 30 -vuotiaat				Sukuoli		
				nainen	mies	Yhteensä
1,00	Harrastuksena säänn. urheilu tai kuntoilu	kyllä	lukumäärä	5	11	16
			% within Sukuoli	55,6%	73,3%	66,7%
		ei	lukumäärä	4	4	8
			% Sukuoli	44,4%	26,7%	33,3%
		Yhteensä lukumäärä		9	15	24
		% Sukuoli		100,0%	100,0%	100,0%

Taulukko 33: Harrastaa musiikkia säänn.

Alle 30 –vuotiaat				Sukupuoli		
				nainen	mies	Yhteensä
1,00	Harrastaa musiikkia säänn.	kyllä	lukumäärä	2	5	7
			% Sukupuoli	22,2%	33,3%	29,2%
		ei	lukumäärä	7	10	17
			% Sukupuoli	77,8%	66,7%	70,8%
Yhteensä lukumäärä				9	15	24
				% Sukupuoli	100,0%	100,0%

Naisten ja miesten välisiä eroja voidaan tarkastella myös keskiarvoilla tai mediaaneilla. Kun kyseessä on pieni vastaajien joukko, niin yksikin suuri arvo nostaa keskiarvoa suhteettomasti. Siksi on parempi käyttää keskimääräistä käyttäytymistä kuvaavana lukuna mediaania, joka jakaa tarkasteltavaan ryhmään kuuluvat kahteen lukumäärältään yhtä suureen ryhmään.

	Mediaani	
	naiset	miehet
Sanomalehden päivittäinen lukuaika minuutteina	20	15
Aikakauslehden lukuaika viikossa minuutteina	10	15
Sarjakuvalehden lukuaika viikossa minuutteina	8	10
TV:n katseluminuutit koulupäivinä	10	60
Internetin käyttöminuutit koulupäivinä	120	120
Tietokone- ja internetpelien minuutit koulupäivinä	5	50
Nettiin katsottavaksi laitettujen kuvien lukumäärä	10	7
Keskustelupalstoille ja sähköpostilistoille lähetettyjen viestien määrä	50	20

Näyttää siltä, että nuoret miehet käyttävät medioita naisia enemmän viihtymistarkoituksessa myös ajankäytöllä mitaten.

LUKU 3

Millaiset toiminnot ovat yhteydessä toisiinsa

Eri ilmiöiden liittymistä toisiinsa voidaan tarkastella korrelaatiolla, joka mittaa muuttujien välistä yhteyttä. Jos muuttujat saavat samoilla vastaajilla samoja tai lähekkäisiä arvoja, niin ne korreloivat keskenään. Pelkkä korrelaatio ei kerro syy-seuraus suhteista (=kausaliteetista) mitään, vaan syy seuraussuhde pitää päätellä muulla tavoin.

Korrelaatioita laskettiin eri asioihin käytettyjen aikojen (minuutteina), muiden määrätietojen sekä tiheys ja useus tietojen välille. Tavoitteena oli selvittää, millaiset medioiden käytöt ovat yhteydessä keskenään.

Sanomalehtien lukuun käytetyt minuutit vähenivät tilastollisesti merkitsevästi, kun tv:n katselu-aika koulupäivinä kasvoi. Mikäli isä tai äiti lukivat aikakauslehtiä, niin silloin myös lapset seurasivat sanomalehtiä. Lienee niin, että jos perheessä luetaan lehtiä, niin kaikki lukevat niitä.

Oli myös niin, että jos katsotaan paljon tv:tä, niin myös pelataan tietokonepelejä, eli tv-minuuttien katselulla ja tietokonepelien pelaamisella oli tilastollisesti merkittävä korrelaatio. Samoin jos isä pelasi tietokonepelejä, niin lapsetkin tekivät niin. Äidin tietokonepelaamisella ei ollut sen sijaan merkittävää korrelaatiota lasten tietokonepelaamiseen. Voisiko selityksenä olla se, että äidit pelaavat useammin esim. pasiansseja yms. "rauhanomaisia" yksin pelejä ja niiden pelu ei ruoki pelikulttuurista ja uusien pelien ostoa?

Selvää lienee sekin, että jos televisiota katsotaan paljon, myös uutisseurannan useus on yleistä. Tuleehan televisioista uutisia niin usein, että katsoi mitä kanavaa tahansa, ei voi välttyä uutisten katsomiselta.

Sarjakuvalehtien lukemiseen käytetyn ajan kasvu oli tilastollisesti merkitsevässä korrelaatioissa vain uutisten seurannan vähäisyyteen.

Isän ja äidin tv:n katseluajan kasvu oli yhteydessä nuorten tv:n katseluajan kasvuun. DVD:n katselun tiheys ei ollut merkittävässä korrelaatioissa muiden muuttujien kanssa. Sekin viittaa siihen, että DVD:n katselu on mahdollisesti uusi ulottuvuus medioiden käytössä.

Vastaajien internetin käyttöminuutit lisääntyivät tilastollisesti merkitsevästi, jos äiti pelasi tietokoneella usein. Myös isän peluulla oli samanlainen, mutta heikompi yhteys,

Tietokone- ja internetpeleihin käytetty aika kasvoi isän tietokonepelaamisen myötä. Äidin pelaamisella oli saman suuntainen yhteys. Tämän mukaan internetin käyttö ja tietokonepelaaminen voi olla osalle nuoria yhteinen harrastus vanhempien kanssa tai he kuuluvat samaan viestintävälineiden omaksumissukupolveen. Pelaaminen on ollut osa vanhempienkin lapsuutta.

Nuorten arvion mukaan, jos isä luki harvoin sanomalehteä, hän katsoi paljon tv:tä.

LUKU 4

Mikä viestintäleirin eri ikäisiä erottaa ja yhdistää

Edellä on tarkastelu viestintäleirillä olleiden yli 15-vuotiaiden eroja ikäryhmittäin ja sukupuolen mukaan. Sekä ristiintaulukoinneista, keskiarvoista ja korrelaatiosta on saatu viitteitä ryhmien välisistä eroista. Jotta eroista saataisiin parempi kokonaiskuva, tehdään erotteluanalyysi, joka kuvaa ryhmien välisiä eroja malliin otettujen muuttujien avulla. Erotteluanalyysi tuottaa malliin syötetyistä muuttujista laskettuja ryhmien välisiä erottelijoita yhden vähemmän kuin tarkasteltavia ryhmiä. Kun tässä raportissa on tarkastelu kolmen ikäryhmän välisiä eroja, niin mallista saadaan kaksi erottelijaa. Niistä voidaan tehdä suorakulmainen koordinaatisto, johon eri ikäryhmät voidaan sijoittaa ja näin saada havainnollinen kuva niiden välistä eroista.

Malliin otettavien muuttujien pitää olla vähintään järjestyslukuasteikollisia eli tyyppiä usein - harvoin , vähän - paljon jne. Lisäksi ne eivät saisi korreloida keskenään. Näillä reunaehdoilla ja edellä olevan korrelaatioanalyysin perusteella erotteluanalyysiin otettiin 15 muuttujaa, joiden lataukset kahdella erottelufunktiolla on alla olevassa taulukossa. (Tulkinta on hieman hankalaa, kun monet muuttujat ovat ikään kuin väärinpäin eli arvo 1 tarkoittaa paljon ja suuremmat arvot vähän. Katso liitteen kyselylomaketta)

Rakennematriisi

	Function	
	1	2
Oma facebook, irc-galleria, yms sivu	,332*	-,127
Laittanut kuvia nettiin nähtäville	,266*	-,022
Elokuvan tekoharrastus	,260*	,037
TV-min. Koulupäivinä	,246*	-,079
Uutisseurannan useus	,161*	-,138
Harrastuksena säänn. urheilu tai kuntoilu	,040*	-,005
Sanomalehti minuutit	-,239	,461*
Kaverit skypeäyksen useus	,143	,247*
Nettisivujen ulkoasun huomiointi	,079	,246*
Netti ajankuluna useus	,025	,245*
Oma blogi	,020	-,170*
Kirjoittanut keskustelup., s-postilista	-,053	,140*
Nettiminuutit koulupäivinä	-,054	-,129*
DVD talvella sään.	-,032	,128*
Harrastaa musiikkia säänn.	-,037	,120*

Pooled within-groups correlations between discriminating variables and standardized canonical discriminant functions
Variables ordered by absolute size of correlation within function.

*. Largest absolute correlation between each variable and any

Näiden funktoiden tulkinta tehdään niiden muuttujien perusteella, jotka ovat saaneet niillä suurimmat lataukset: Ensimmäisellä erottelijalla latautuvat omat facebook ja irc-galleria sivut, kuvien kanssa toiminen, telkkarin katsominen ja uutisseurannan tiheys, skypeäyksen ja sanomalehtien

lukuaika. Toisella erottelijalla suuria painoja saavat mm. sanomalehtien lukuaika, skypeäly, netin ulkoasu, netti ajankuluna, oma blogi.

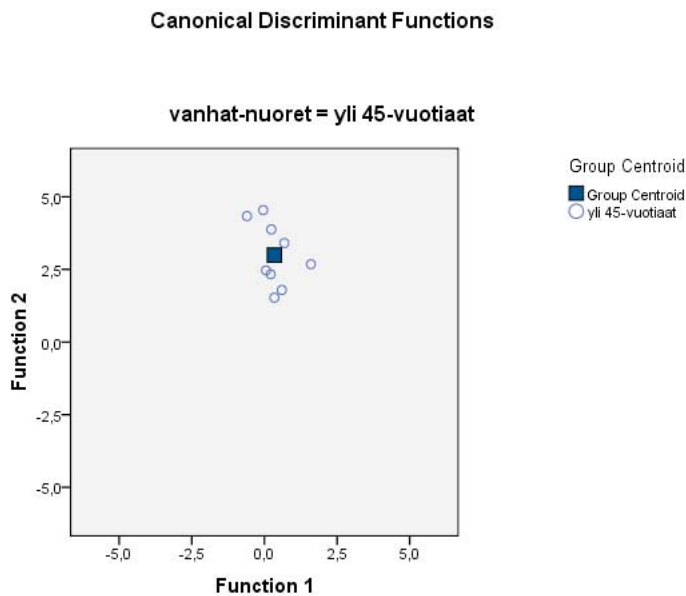
Ryhmät saavat alla olevat lataukset funktioilla.

Ryhmien keskiarvojen lataukset erottelijoilla

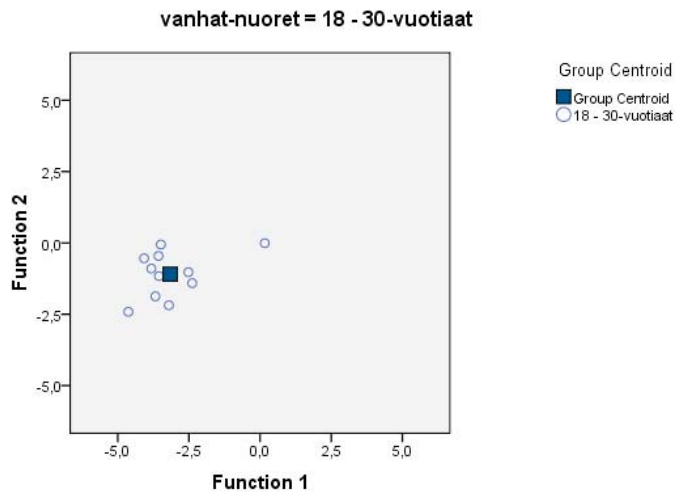
	Eroittelijat	
	1	2
vanhat-nuoret		
yli 45-vuotiaat	,343	2,995
18 - 30-vuotiaat	-3,160	-1,094
15- 17-vuotiaat	3,167	-1,492

Unstandardized canonical discriminant functions
evaluated at group means

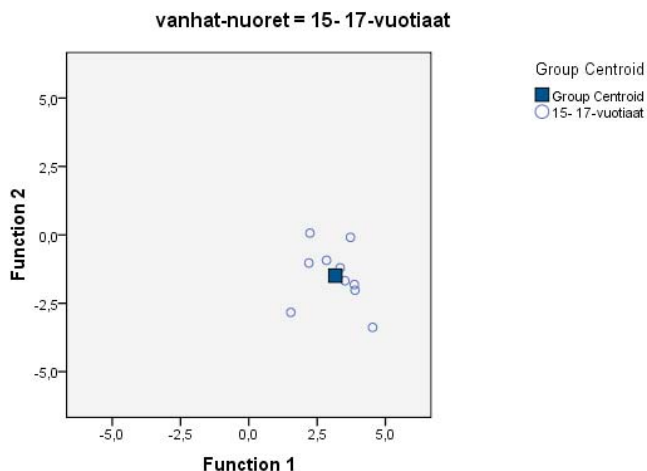
Eroittelijoiden sisältö tulee selvemäksi kun ikäryhmät sijoitetaan koordinaatistoon

Canonical Discriminant Functions

Canonical Discriminant Functions

Varttuneiden aikuisten ryhmä eroaa kahdesta nuoremasta ryhmästä toisella erottelijalla. He lukevat pitkään sanomalehteä. Heitä ei kiinnosta nettisivujen ulkoasu eikä netin käyttö ajankuluna, he eivät käytä nettiä paljon, eivätkä harrasta myöskään dvd katselua. Voisi sanoa, että toinen erottelija kuvaa perinteistä järki- ja tietoperusteista medioihin ja viestintään suhtautumista. Kuvioista voi päätellä, että sellainen ei ole aivan vierasta kahdelle nuoremmallekaan ikäryhmälle, koska niiden lataus tällä erottelijalla on vain lievästi negatiivinen.

15-17 ja 18-30 -vuotiaat eroavat suuresti toisistaan ensimmäisellä erottelijalla. Nuorempi ryhmä ei lue sanomalehtiä, harrasta facebookia tai irc-galleriaa, eikä ole kiinnostunut kuvien kanssa puuhailusta, mutta katsoo paljon tv:tä

Erotteluanalyysi näyttää tukevan alussa esitettyä oletuksia, että elinkaaren vaihe vaikuttaa medioiden ja viestimien käyttöön. Yllättävää oli, että 15-17 käyttäytyminen poikkesi niin paljon heitä vähän vanhemman ryhmän medioiden käytöstä. Siinäkin voi selityksenä olla elinkaaren vaihe. 18

vuotta täyttäneistä useammalla saattavat ystävät olla hajaantuneet eri puolille :” sekä Suomea että maailmaa ja parin etsintäkin voi olla yleisempää. Nuorimmassa ryhmässä näyttäisi olevan enemmän medioiden viihteellisiä käyttäjiä. Kun vanhin ikäryhmän vastaukset eivät lataudu puoleen eikä toiseen ensimmäisellä faktorilla, voi se olla ainakin heikko tuki sille oletukselle, että uusia käyttötapoja ei omaksuta kovin helposti.

LUKU 5

Lopuksi

Loppupäätelmänä voi todeta, että ihmisten elämäntilanteella näyttää olevan vaikutusta medioiden käyttöön ja viestintään. Mutta lienee myös niin, että kerran omaksutut käytännöt ja tavat tarjoavat monille kelvolliset keinot selviytyä muuttuvassa media ja viestintäympäristössä. Tulosta voi löytää tukea myös Castellisin sähkön ja verkkoviestinnän rinnastukselle. Castells ennusti, että verkkoviestintä tulee välineeksi kaikkeen inhimilliseen toimintaan kuten sähkökin. Kumpikin tarjoutuu käytettäväksi aina aivan uusissa yhteyksissä.

Tässä raportissa tulkintaa on tehty ihmisten medioiden ja viestintävälineiden käytöstä hyvin rajoitetulla aineistolla, jonka havaintojen voidaan tulkita kuvaavan edelläkävijöiden ryhmää. Tulokset ovat tavallaan vahvistusta saaneita ennakkohypoteeseja, joita pitäisi testata edustavalla otosaineistolla.

Liite kyselylomake

vastaajan numero

Luetko sanomalehteä

1=joka päivä

2=muutaman kerran viikossa

3=harvemmin

4=en osaa sanoa

Luetko sarjakuvalehtiä

1=joka viikko

2=harvemmin

Luetko aikakauslehtiä

1=joka viikko

2=harvemmin

Paljonko käytät aikaa

sanomalehden lukuun

koulupäivänä minuuttia?

Paljonko käytät aikaa

sarjakuvalehden lukuun

viikossa?

Paljonko käytät aikaa

aikakauslehden lukuun

viikossa?

Kuinka monta minuuttia

katsoit televisiota koulupäivinä

Katsoitko

DVD-elokuvia talvella

1=päivittäin

2=viikkoittain

3=harvemmin

4=en osaa sanoa

Kuinka monta minuuttia käytit

nettiä kotona koulupäivinä?

Kuinka monta minuuttia pelasit

tietokone tai nettipelejä

koulupäivinä

Seuraatko uutisia

1=joka päivä

2=harvemmin

4=en osaa sanoa

Haetko netistä tietoa päivittäin

1=joka päivä
 2=harvemmin
 3=en osaa sanoa

Käytätkö nettiä
 viihtyäksesi tai ajankuluksi
 1=päivittäin
 2=harvemmin
 3=en osaa sanoa

Oletko yhteydessä kavereihin
 skypellä, messengerillä tms.
 1=päivittäin
 2=viikkoittain
 3=harvemmin
 4=en osaa sanoa

Kiinnitätkö nettisivujen
 ulkoasuun huomiota
 1=paljon
 2=jonkin verran
 3=vain vähän
 4=en osaa sanoa

MEDIAN TEKEMINEN
 Onko sinulla oma blogi
 1= kyllä , 2=ei

Onko sinulla oma sivu
 facebookissa, irc-galleriassa yms.
 1= kyllä , 2=ei

Onko sinulla oma kotisivu
 1= kyllä , 2=ei

Oletko laittanut kuvia muiden
 nähtäväksi nettiin facebookiin,
 flickr, irc-galleriaan, you tubeen yms
 tänä vuonna
 1= kyllä , 2=ei
 Kuinka monta kuvaa suunnilleen?

Oletko kirjoittanut painettuun
 tai nettiin lehteen (ei Tieto-
 tuutti) tänä vuonna
 1= kyllä , 2=ei
 Kuinka monta kertaa?

Oletko kirjoittanut tänä vuonna
 keskustelupalstalle tai
 sähköpostilistalle

Poislukien viekas

1= kyllä , 2=ei

Kuinka monta kertaa?

Harrastatko elokuvien tekemistä

viestintäleirin lisäksi

1= kyllä , 2=ei

Harrastatko urheilua tai

kuntoilua säännöllisesti

1= kyllä , 2=ei

Harrastako soittamista

säännöllisesti

1= kyllä , 2=ei

Mikä on syntymävuosi

sukupuoli

1=nainen, 2= mies

Asutko

1=Pääkaupunkiseudulla

2=Tampereen seudulla

3=Turun seudulla

4=Muualla Suomessa

Aidin ikä

99= ei elossa

Isän ikä

99= ei elossa

Mikä on äidin työ

Mikä on isän työ

Lukeeko äiti sanomalehteä

1=joka päivä

2=muutaman kerran viikossa

3=harvemmin

Lukeeko isä sanomalehteä

1=joka päivä

2= kerran viikossa

3=harvemmin

Lukeeko isä aikauslehteä

1=joka viikko

2=harvemmin

4=en osaa sanoa

Lukeeko äiti aikauslehteä

1=joka viikko

2=harvemmin
4=en osaa sanoa

Kuinka monta minuuttia
isä katsoo televisiota koulupäivinä

Kuinka monta minuuttia
äiti katsoo televisiota koulupäivinä

Pelaatko isä tietokoneella
kotona
1=joka päivä
2=muutaman kerran viikossa
3=harvemmin
4=en osaa sanoa

Pelaako äiti tietokoneella
kotona
1=joka päivä
2=muutaman kerran viikossa
3=harvemmin
4=en osaa sanoa

Käyttääkö isä internetiä kotona
1=päivittäin
2=muutaman kerran viikossa
3=harvemmin

Käyttääkö äiti internetiä kotona
1=päivittäin
2=muutaman kerran viikossa
3=harvemmin
4=en osaa sanoa

Harrastaako isäsi
kuntoilua tai
urheilua säännöllisesti
1= kyllä , 2=ei

Harrastaako isäsi soittamista
säännöllisesti
1= kyllä , 2=ei

Harrastaako äitisi
kuntoilua tai
urheilua säännöllisesti
1= kyllä , 2=ei

Harrastaako äitisi soittamista
säännöllisesti
1= kyllä , 2=ei

Kommentteja

